

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Danuše Červenkové a soudců JUDr. Pavla Hornáka a JUDr. Dany Slavíkové ve věci žalobců: **a) R.S.**, bytem xxx, **b) A. N.**, bytem xxx, **c) T.M.**, bytem xxx, všichni zast. Mgr. Robertem Cholenským, advokátem, se sídlem Brno, Bolzanova 461/5, proti žalovanému: **Česká republika – Ministerstvo vnitra**, Praha 7, Nad Štolou 3, **o náhradu škody**, k odvolání žalobců proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 14. června 2012, č.j. 29 C 73/2011-45,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu I. stupně **s e p o t v r z u j e**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem soud I. stupně zamítl žalobu, kterou se žalobci domáhali vůči žalovanému náhrady škody na zdraví dle bodového lékařského ohodnocení, nároku na náhradu škody ve výši 15.701,- Kč u každého ze žalobců, nároku na přiměřené zadostiučinění za nemajetkovou újmu ve výši 100.000,- Kč pro žalobce R.S. a A. N. a 50.000,- Kč pro žalobce T.M., a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Žalobci se podanou žalobou domáhali uvedených nároků s tvrzením, že byli dne 10.8.2010 ze strany příslušníků Policie ČR fyzicky a verbálně napadeni a bez zákonného důvodu omezeni na osobní svobodě. Žalobci tvrdili, že byla porušena celá řada jejich práv vyplývajících ze zákona o Policii, prvnímu a druhému žalobci byla způsobena škoda na zdraví vyžadující dlouhodobou pracovní neschopnost, třetímu žalobci vznikla lehčí škoda na zdraví. Žalobci dále tvrdili, že jim byla způsobena značná majetková škoda svévolným převozem na záchytnou stanici bez zákonného důvodu. Podle žalobců šlo ze strany policistů o pomstu a

demonstraci síly, neboť jeden z policistů měl se žalobcem S. v minulosti konflikt. Žalobci se přitom ničeho protiprávního nedopustili a ani následně nebyli z žádného protiprávního jednání obviněni, tudíž k zákroku proti nim nebyl žádný zákonný důvod. Žalobci přitom nepopřeli, že byli pod vlivem alkoholu, ale nebyl dán žádný důvod k násilnému odběru krve ani k nucenému převozu na protialkoholní záchytnou stanici. Žalobci učinili oznámení o spáchání trestného činu ze strany dotyčných policistů orgánům činným v trestním řízení, věc však nebyla řádně prošetřena a výsledky šetření nejsou v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva. Žalobcům byla ze strany policistů způsobena škoda na zdraví, na majetku a nemajetková újma spočívající v zásahu do osobní svobody, integrity, lidské důstojnosti, do jejich práva nebýt podroben krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení a do práva na zdraví. Požadovali proto písemnou omluvu od žalovaného, úhradu škody na zdraví dle lékařského bodového ohodnocení (žalobce S. požadoval částku 8.040,- Kč, žalobce N. 27.600,- Kč a žalobce M. 4.200,- Kč), dále náhradu škody spočívající v nákladech na odvoz a umístění na záchytné stanici (12.700,- Kč plus 2.001,- Kč) a peněžité zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu ve výši 100.000,- Kč u prvních dvou žalobců a 50.000,- Kč u třetího. Dále požadovali úhradu částky 1.000,- Kč za zpracování znaleckého posudku. Ohledně škody na zdraví žalobci odkázali na lékařské zprávy, z nichž vyplývá, že žalobce S. utrpěl povrchní poranění hlavy, zhmoždění a kontuzi krku, zlomeninu žebra a zhmoždění předloktí. Žalobce N. utrpěl vymknutí ramenního kloubu, bolest po násilném odběru krve a žalobce M. zhmoždění a kontuzi zad, hrudníku a bederní oblasti.

Soud I. stupně žaloby v části, kterou se žalobci domáhali omluvy ze strany žalovaného, vyloučil k samostatnému projednání a rozhodnutí, neboť dospěl k závěru, že ohledně tohoto nároku není soudem věcně příslušným.

Žalovaný se žalobou nesouhlasil. Poukázal na to, že ze spisových materiálů týkajících se postupu Policie ČR vůči žalobcům dne 10.8.2010 vyplývá, že žalobci byli kolem 7.00 hodin tohoto dne v Xxx na náměstí ve značně podnapilém stavu, narušovali veřejný pořádek, skákali na projíždějící auta a slovně napadali občany, přičemž v tomto jednání pokračovali i po příjezdu příslušníků Policie ČR, kdy napadali jak přítomné občany, tak i zakročující policisty. Proto byli zajištěni a předvedeni na Obvodní oddělení Policie ČR Uherský Brod a poté převezeni na záchytnou stanici do Kroměříže. Postup policistů byl z podnětu žalobců šetřen Inspekcí Policie, tyto výsledky byly následně přezkoumávány odborem vnitřní kontroly Policejního prezidia, okresním státním zastupitelstvím a okresním státním zástupcem, přičemž postup policistů byl vyhodnocen jako přiměřený a oprávněný včetně použitých donucovacích prostředků. Navíc žalobci byl vyšetřeni lékařem, který potvrdil, že jsou schopni převozu a umístění v protialkoholní záchytné stanici. Jednání žalobců bylo oznámeno odboru organizačně-vnitřních věcí Městského úřadu Uherský Brod, jehož přestupková komise věc přestupku proti občanskému soužití, jehož se žalobci měli dopustit tím, že dne 10.8.2010 v Xxx slovně napadli M.J. a M. O., odložila, neboť dotyčné postižené osoby ve stanovené lhůtě nepodaly návrh na projednání přestupku. Žalovaný má proto za to, že není naplněn předpoklad odpovědnosti státu za škodu, a to nesprávný úřední postup. Navrhoval proto zamítnutí žaloby.

Soud I. stupně vyšel ze zjištění, že dne 10.8.2010 v Xxx v 7:00 hodin se žalobci nacházeli na náměstí xxx v Xxx ve značně podnapilém stavu poté, co celou noc strávili v nonstop baru, slovně napadali občany. Jedním z občanů byla přivolána hlídka Policie ČR, neboť žalobci narušovali veřejný pořádek tím, že skákali na projíždějící auta a slovně napadali občany. Jelikož nezareagovali na výzvy policie, aby svého jednání zanechali, byli zajištěni a předvedeni na Obvodní oddělení Policie ČR Uherský Brod. Při předvedení žalobců S. a N. musely být použity donucovací prostředky – pouta. Na obvodním oddělení byli

žalobci umístění do cel, pouze žalobce N. byl střežen na chodbě. I zde docházelo ze strany žalobců k vulgárním urážkám a výhrůžkám vůči policistům, proto bylo rozhodnuto o jejich převozu na protialkoholní záchytnou stanici v Kroměříži, kam byli umístění po předchozím vyšetření lékařkou MUDr. Kučerovou. Z protialkoholní záchytné stanice byli propuštěni dne 10.8.2010 v nočních hodinách.

Soud I. stupně se při nutnosti naplnění předpokladů pro vznik odpovědnosti státu za škodu podle zákona, jimž jsou jednak existence nesprávného úředního postupu či nezákonného rozhodnutí, vznik škody a příčinná souvislost mezi nesprávným úředním postupem či nezákonným rozhodnutím a škodou, zabýval nejprve tím, zda ve věci postupu Policie ČR došlo k nesprávnému postupu, jak žalobci tvrdí. Dospěl k závěru, že k nesprávnému úřednímu postupu nedošlo. Stejný závěr vyplývá i ze spisu odboru vnitřní kontroly Policie ČR, Krajského ředitelství Zlínského kraje sp. zn. KRPZ-7052/TČ-2010 a ze spisu Inspekce Policie ČR sp.zn. IN-K-1635/2010, přičemž Ústavní soud ani soud I. stupně nezjistil žádné skutečnosti, které by postup policistů zpochybnil. Odkázal přitom zejména na závěry uvedené v usnesení Ústavního soudu ze dne 17.1.2012, který se ke stížnosti podané žalobci zabýval námitkami proti postupu policistů ve vztahu k umístění žalobců na protialkoholní záchytné stanici i ve vztahu k tvrzeným poraněním. Tvrzení žalobců o brutálnosti zásahu policie soud I. stupně vyhodnotil jako snahu vyhnout se hrazení nákladů za odvoz a pobyt na protialkoholní záchytné stanici, a to zejména za situace, kdy, jak sami žalobci uvedli, tyto náklady dosud někteří ani neuhradili, anebo je uhradili pouze zčásti. Z uvedených důvodů se soud I. stupně splněním dalších výše uvedených zákonných předpokladů pro vznik odpovědnosti státu za škodu již nezabýval a žalobu zamítl. Výrok o nákladech řízení odůvodnil § 142 odst. 1 o.s.ř., když ve sporu úspěšnému žalovanému žádné náklady nevznikly.

Proti rozsudku podali žalobci včas odvolání. Vytýkali soudu I. stupně, že se nevypořádal s právními důvody násilných odběrů krve, které proběhly u žalobců N. a M., přičemž dle žalobců je nepochybné, že jde o závažný zásah do fyzické integrity člověka, který v případě násilného provedení naplňuje zakázané kruté a nelidské zacházení. Dále mu vytkli, že při posuzování otázky, zda došlo k nesprávnému úřednímu postupu, vycházel výhradně z rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 17.1.2012, ačkoliv předmětem řízení v projednávané věci není posouzení ústavnosti policejního postupu ani snaha domoci se účinného vyšetřování trestního oznámení žalobců, přitom Ústavní soud zákonnost postupu policie nezkoumal, protože mu to nepřísluší. Podle žalobců je navíc usnesení Ústavního soudu ze dne 17.1.2012 v rozporu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva. To, že Ústavní soud ve svém odůvodnění hodnotil přiměřenost postupu policie není podstatné ani závazné v projednávané věci, navíc je i nepřesvědčivé a v rozporu s žalobci citovanou judikaturou. Vzhledem k tomu, že neproběhlo nezávislé prošetření postupu policie, bylo na soudu I. stupně, aby na podkladě dostupných důkazů zhodnotil, zda ze strany policie šlo o nesprávný úřední postup, což ale soud I. stupně neučinil a se všemi navrhovanými důkazy ohledně této otázky se řádně nevypořádal. Soud I. stupně se řádně nevypořádal ani s rozpory ve svědeckých výpovědích, na něž žalobci v řízení poukazovali, nevypořádal se s přiměřeností zásahu policistů, zda byl tento zásah přiměřený. Soudu I. stupně dále ve vztahu k jeho závěru o tom, že žalobce N. neprokázal, že by jeho zranění mohlo být způsobeno zákrokem policistů, vytýkali, že důkazní břemeno ohledně této věci má žalovaný a nikoliv žalobci. Navrhovali, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a žalobcům přiznal náhradu nákladů řízení.

Žalovaný ve vyjádření k podanému odvolání uvedl, že soud I. stupně věc po stránce skutkové i právní věc posoudil správně, proto navrhoval potvrzení napadeného rozsudku.

Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek včetně řízení předcházející jeho vyhlášení (§ 205, § 212, § 212a odst. 1, 5 o.s.ř.), přičemž v souladu s ust. § 101 odst. 3 o.s.ř. věc projednal v nepřítomnosti žalobců a jejich právního zástupce, který byl k nařízenému odvolacímu jednání řádně předvolán, a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.

Podle § 5 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákon č. 82/1998 Sb.“), stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu, která byla způsobena

- a) rozhodnutím, jež bylo vydáno v občanském soudním řízení, ve správním řízení, v řízení podle soudního řádu správního nebo v řízení trestním,
- b) nesprávným úředním postupem.

Podle § 13 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb. stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě. Podle odstavce 2 právo na náhradu škody má ten, jemuž byla nesprávným úředním postupem způsobena škoda.

Podle § 7 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím mají účastníci řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, z něhož jim vznikla škoda.

Podle § 8 odst. 1 citovaného zákona nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím lze, není-li dále stanoveno jinak, uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán.

Soud I. stupně na základě provedení dokazování učinil správná a pro posouzení věci postačující skutková zjištění, jež popsal v odůvodnění napadeného rozsudku, která mohou sloužit i za podklad pro rozhodnutí odvolacího soudu, a správně věc posoudil i po stránce právní. Žalobci tvrdili, že jim vznikla jednak majetková škoda a dále nemajetková újma v důsledku nezákonnosti postupu policistů dne 10.8.2010 v souvislosti se zadržením žalobců a jejich umístěním na protialkoholní záchytné stanici. Poukazovali přitom na to, že zadržení žalobců a jejich umístění na protialkoholní záchytné stanici nemělo žádný zákonný důvod, přičemž tvrdili, že policisté se vůči žalobcům dopustili brutálního násilí, které vyústilo v poškození jejich zdraví.

Především, pokud jde o tvrzení ohledně nezákonného postupu policistů, žalobci sice zmiňují, že byli omezeni na osobní svobodě a převezeni na protialkoholní záchytnou stanici bez splnění zákonných podmínek, ale v tomto směru neuvedli žádné skutečnosti, které by důvodnost postupu policistů vyvrátily, ani to, jaká konkrétní zákonná podmínka nebyla naplněna. Je přitom třeba odkázat na provedené důkazy, z nichž vyplývá, že žalobci vytýkaný postup policistů byl k jejich opakovaným stížnostem a podnětům prošetřován příslušnými kontrolními policejními orgány, Inspekcí Policie i státním zastupitelstvem, a celý tento proces byl rovněž předmětem stížnosti podané k Ústavnímu soudu, přičemž žádný z uvedených orgánů s pravomocí přezkumu postupu policistů v rámci jejich činnosti nedospěl k závěru, že by došlo ze strany některého policisty ke spáchání trestného činu, přestupku nebo ke kázeňskému pochybení.

Naopak odvolací soud (ani soud I. stupně, jak vyplývá z odůvodnění napadeného rozsudku) sám nezjistil žádné relevantní skutečnosti, které by zpochybňovaly, že ze strany policistů byl důvod k zákroku vůči žalobcům a k jejich převozu na protialkoholní záchytnou stanici, neboť vyplýval z chování žalobců, kteří onoho dne 10.8.2010 kolem 7.00 hodin byli v silně podnapilém stavu, kdy poté, co oznamovatel na lince 158 sdělil, že skáčou na projíždějící vozidla, se chovali vulgárně a verbálně velice agresivně vůči třetím osobám a následně i vůči samotným policistům. K důkazu provedené spisové materiály obsahují dostatečné podklady pro postup policistů včetně použití donucovacích prostředků. Z provedených důkazů rovněž vyplývá, že se policisté při plnění svých povinností drželi nezbytných mezí a nedopustili se vůči žalobcům špatného či brutálního zacházení, zejména pak s ohledem na zranění, ke kterým stěžovatelé až následně předložili lékařské zprávy. V tomto směru je třeba poukázat zejména na to, že se předmětných úkonů a následného převozu žalobců na protialkoholní záchranou stanici účastnilo či bylo přítomno několik policistů, kteří zcela shodně i s ostatními zúčastněnými osobami (jde o svědky samotného jednání žalobců a i lékařský personál) popsali jejich velmi agresivní a vulgární jednání. Žalobci sice až následně předložili zdravotní potvrzení o určitých zraněních, z nich však nevyplývá, že by všechny výše uvedené výpovědi, které tvrzený způsob jejich vzniku vylučují, mohly být nepravdivé. Citovaná svědectví ohledně chování žalobců a též výsledky dechové zkoušky na alkohol potvrzují potřebu převozu žalobců na protialkoholní záchranou stanici, a proto tvrzení o nezákonnosti tohoto postupu nemohou obstát. Z žádného z provedených důkazů nevyplývá zjištění o tom, že by ze strany policistů došlo k nestandardnímu či nepřiměřenému jednání vůči žalobcům, vyjma tvrzení samotných žalobců.

Navíc Ústavní soud se ve svém usnesení ze dne 17.1.2012, sp.zn. I. ÚS 745/11, zabýval i tím, zda následné prováděné vyšetřování postupu policistů bylo dostatečně účinné. Vyšel z toho, že byli vyslechnuti jak přímo zasahující policisté, tak i další osoby, zejména zdravotnický personál. Zdůraznil množství výpovědí policistů a to, že jsou potvrzovány výpověďmi zdravotnického personálu a zapadají tak i do kontextu celého případu, který začal oznámením problematického chování žalobců na tísňovou linku, přičemž Ústavní soud sám dovodil, že zranění žalobců lze bez důvodných pochybností objasnit jejich opilostí a nezodpovědným chováním. Ústavní soud do určité míry se žalobci souhlasil pouze v tom, že by bylo vhodnější, aby vyšetřování vedl především orgán zcela jednoznačně nezávislý od orgánu, jehož příslušníci se měli dle žalobců dopustit vůči nim špatného zacházení, ale zdůraznil, že případ žalobců byl přezkoumáván celou řadou orgánů včetně Inspekce Policie České republiky a několika státních zastupitelství. Přestože velkou část vyšetřování provedl Odbor vnitřní kontroly Krajského ředitelství Zlínského kraje, nemá Ústavní soud za to, že by se jednalo o tak velkou slabinu, aby bylo na místě podané ústavní stížnosti vyhovět, neboť vyšetřování se mu jako celek jeví provedeno důkladně a jeho výsledky považoval za velmi přesvědčivé.

Lze tak uzavřít, že je správný závěr soudu I. stupně o tom, že není splněna jedna z obligatorních podmínek pro vznik odpovědnosti státu za škodu, kterou je nesprávný úřední postup.

Odvolací soud proto rozsudek soudu I. stupně jako věcně správný podle § 219 o.s.ř. potvrdil včetně správného výroku o nákladech řízení.

O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle ust. § 224 odst. 1 ve spojení s ust. § 142 odst. 1 o.s.ř., když žalovanému, který byl v odvolacím řízení plně úspěšný, žádné náklady nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I.stupně, jehož přípustnost přezkoumá za podmínek stanovených v § 237 o.s.ř. dovolací soud.

V Praze dne 26. dubna 2013

Mgr. Danuše Č e r v e n k o v á, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
E.D.